

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ

ПОРЯДОК
ВИЯВЛЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТІВ ПОРУШЕННЯ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В
УМАНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні вченої ради Уманського
державного педагогічного університету
імені Павла Тичини

(протокол № 16 від 26.03 2024 р.)

Голова вченої ради Олександр БЕЗЛЮДНИЙ

Набуває чинності згідно з наказом ректора

від «29» 03 2024 р. № 466/г

1. Загальні положення

1.1. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (далі – Порядок) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації», «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», «Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів», накази та листи Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук», «Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах», «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти», «До питання уникнення проблем і помилок у практичних забезпечення академічної доброчесності», нормативних документів Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (далі – Університет): «Кодекс академічної доброчесності», «Етичний кодекс науково-педагогічних та педагогічних працівників», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату», «Порядок перевірки дисертаційних робіт на академічний плагіат, поданих до розгляду в спеціалізовані вчені ради Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини» та інших нормативно-правових актів України та нормативних актів Університету.

1.2. Порядок визначає заходи і процедуру розгляду питань про: виявлення, встановлення фактів порушення принципів академічної доброчесності, а також норм антикорупційного законодавства України; розгляд справи про порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності; скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності; добровільну відмову здобувача освіти від ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, правові наслідки скасування рішення та порядок оскарження.

1.3. Порядок визначає процедури відповіді на звернення, що стосуються можливих випадків порушення академічної доброчесності, надіслані різними особами:

- здобувачі вищої освіти всіх рівнів та співробітники Університету під час здійснення освітньої та наукової діяльності;
- особи, яким вже присуджено ступінь вищої освіти «Молодший бакалавр», «Бакалавр», «Магістр» і присвоєно відповідну кваліфікацію та які порушили академічну доброчесність під час здобуття ступеня вищої освіти в Університеті;

– доктори філософії, кандидати наук, доктори наук, які порушили академічну доброчесність під час здобуття наукового ступеня в Університеті.

1.4. Процедури обов'язкової перевірки на плагіат підлягають:

– кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра, магістра Університету;

– дисертації здобувачів ступенів доктора філософії та доктора наук Університету;

– дисертації на здобуття наукових ступенів кандидата наук та доктора наук, поданих до захисту в спеціалізовані вчені ради Університету;

– статті, подані до опублікування в періодичних наукових виданнях, тези доповідей наукових конференцій Університету;

– студентські наукові роботи, що подають на Всеукраїнські та Міжнародні конкурси студентських наукових робіт;

– звіти з науково-дослідних робіт, виконаних за рахунок коштів загального та спеціального фондів державного бюджету;

– монографії, підручники, навчальні посібники, інші навчальні і наукові праці, подані на розгляд вченої ради Університету щодо надання рекомендації до друку.

1.5. Перевірка текстів здійснюється за допомогою онлайн-сервісів та програм, які виявляють співпадіння з матеріалами, що зберігаються в базах даних Університету, інших ЗВО, а також у мережі Інтернет.

1.6. Встановлення фактів порушення академічної доброчесності (таких, як академічний плагіат, фабрикація або фальсифікація) у рукописах може призвести до відмови у подальшому розгляді роботи та притягнення автора(ів) до дисциплінарної та/або академічної відповідальності.

1.7. Рішення щодо випадків порушення академічної доброчесності (таких як академічний плагіат, фабрикація або фальсифікація) ухвалюється відповідною комісією, яка за потреби може бути створена та діяти на різних рівнях: на кафедрі, факультеті/ в інституті, у вченій раді, спеціалізованій вченій раді, у редакції наукового видання, а також в оргкомітеті конференції Університету або Комісією з питань академічної доброчесності відповідно до Кодексу академічної доброчесності Університету (далі – Комісія).

2. Основні терміни Порядку та їх визначення

Академічний твір – це академічний текст або такий об'єкт права інтелектуальної власності, що містить результати академічної діяльності.

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»).

Академічним плагіатом є:

- відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;
- відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту;
- відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата;
- відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої), без вказування на джерела з якого взята ця інформація;
- відтворення в тексті наукової роботи оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів мистецтва.

Академічна відповідальність – особлива форма юридичної відповідальності, яка застосовується за порушення вимог академічної доброчесності до здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників.

Науковий результат – нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акту, нормативного документа або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо (п. 22 ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»).

Науково-технічна інформація – будь-які відомості та/або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді (абзац другий ст. 1 Закону України «Про науково-технічну інформацію»).

Першоджерело – безпосереднє джерело певних відомостей або оригінальна основоположна праця (опублікований текст інших авторів), що містить первинну інформацію.

Твір (робота, матеріал) – інформація як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, автореферат і рукопис дисертації (дисертаційна робота), магістерська чи бакалаврська робота, курсова робота чи проєкт, реферат, есе, контрольна робота тощо).

Текстове запозичення – дослівне відтворення тексту першоджерела.

Унікальність тексту твору (роботи, матеріалу) – наявність у творі (роботі, матеріалі) текстів, таблиць та ілюстративних матеріалів, у яких відсутні текстові запозичення та парафрази.

Цитата – порівняно стислий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого (у тому числі оприлюдненого у мережі Інтернет) твору, який використовується, із обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілишими власні твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Види порушень академічної доброчесності: академічний плагіат; недобросовісне використання результатів власної освітньої, наукової, творчої мистецької діяльності; академічна фабрикація; академічна фальсифікація; присвоєння авторства; створення або посередництво у створенні академічного твору на замовлення; несамостійне виконання завдання; порушення вимог щодо оцінювання; протиправний вплив та отримання неправомірної вигоди в академічній діяльності; неспроможність реагувати та/або невжиття заходів реагування на виявлені порушення академічної доброчесності.

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових досліджень, використання власних попередніх праць в іншому контексті, без посилань на те, що така праця вже була раніше використана або опублікована.

Самоплагіатом є:

– дуплікація публікацій – публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових наукових робіт;

– дуплікація наукових результатів – публікація повністю чи частково одних і тих самих наукових результатів у різних статтях, монографіях, інших наукових працях як нових результатів, які публікуються вперше;

– подання у звітах із виконання різних наукових проєктів тих самих результатів як таких, що отримані при виконанні відповідного проєкту;

– повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність із інших дисциплін без дозволу викладача;

– агрегування чи доповнення даних – суміщення раніше опублікованих і нових даних без їх поділу з відповідними посиланнями на попередню публікацію;

– повторний аналіз раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу.

Фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі та/або наукових дослідженнях.

Фабрикацією є:

– необґрунтоване корегування результатів власних наукових досліджень чи виконання навчальних завдань (таке, що не базується на повторних чи додаткових дослідженнях, вимірюваннях або розрахунках, виправленні виявлених помилок тощо);

– наведення у письмових роботах здобувачів та в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих із інших джерел; зокрема, статистичних даних, результатів експериментів, розрахунків чи емпіричних досліджень, фотографій, аудіо- та відеоматеріалів тощо без належного обґрунтування причин і зазначення методики їх корегування;

- наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок.

Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу та/або наукових досліджень.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Обманом є:

- включення до співавторів наукових публікацій осіб, що не брали кваліфікованої участі в їх підготовці;
- невключення до співавторів наукових публікацій осіб, що брали кваліфіковану участь в їх підготовці;
- подання як результатів власної праці робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;
- здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;
- написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;
- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) при виконанні групових контрольних заходів із однаковими варіантами;
- несамостійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або не зазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю;
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;
- надання відгуків або рецензій на наукові або навчальні роботи без належного проведення їх експертизи.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти; невчасне повідомлення здобувачів освіти про систему оцінювання результатів навчання; застосування системи оцінювання, що не відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми тощо; відсутність об'єктивних критеріїв оцінювання.

Необ'єктивним оцінюванням є:

- свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;
- невчасне повідомлення здобувачів освіти про систему оцінювання результатів навчання;
- застосування системи оцінювання, що не відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми тощо;
- відсутність об'єктивних критеріїв оцінювання.

Присвоєння авторства – це процес видачі академічного твору як власного, що був створений повністю або частково на замовлення та наданий іншим автором (авторами) як на платній, так і на безоплатній основі.

Створення або сприяння у створенні академічного твору на замовлення означає оплачену або безоплатну участь у формуванні цього твору або його частини, а також може включати передачу або посередництво в передачі цього твору іншій особі для подальшого використання під її власним ім'ям.

Несамостійне виконання завдання полягає у виконанні здобувачем освіти або вступником завдання з порушенням вимог.

Формами несамостійного виконання завдання є: списування, використання непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів; отримання недозволеної допомоги; виконання завдання іншою особою.

Принципи академічної доброчесності:

Принцип законності – суворе дотримання законодавства всіма учасниками освітньої діяльності.

Принцип чесності та порядності – інтелектуальна та особиста чесність у процесі навчання, викладання, наукових досліджень, недопущення будь-яких форм обману, неправдивих тверджень, брехні, шахрайства, крадіжки або інших форм нечесної поведінки.

Принцип справедливості – неупереджене ставлення учасників освітньої діяльності одне до одного, прозоре та об'єктивне оцінювання результатів діяльності.

Принцип взаємної довіри та взаємодопомоги – вільний обмін ідеями та інформацією в освітньому середовищі, співпраця та вільне продукування нових ідей, орієнтація на суб'єкт-суб'єктну або партнерську взаємодію.

Принцип поваги – виявлення поваги як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі та статусу; уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками Університету.

Принцип відповідальності – сумлінне виконання своїх зобов'язань, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб, здатність брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, готовність подавати приклад відповідальної поведінки.

Принцип компетентності й професіоналізму – підтримання найвищого рівня компетентності, підвищення свого рівня навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності.

Принцип прозорості – уникнення зловживань посадовим становищем виборними чи призначеними представниками Університету, прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень, освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності.

3. Забезпечення дотримання академічної доброчесності

3.1. Науково-педагогічні, педагогічні працівники та співробітники Університету зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності як у ході виконання своїх службових обов'язків в освітньому процесі, так і у науковій, творчій і професійній і громадській діяльності. Вони також мають сприяти та підтримувати здобувачів вищої освіти у дотриманні цих принципів.

3.2. Контроль за дотриманням норм і правил академічної доброчесності науково-педагогічними, педагогічними працівниками Університету здійснюють завідувачі кафедр та декани факультетів/директор інституту.

3.3. За інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних, педагогічних працівників та співробітників Університету про недопустимість порушення принципів та норм академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявів недоброчесності на факультетах/в інституті відповідають декани/директор, завідувачі кафедр, гаранті освітніх програм, куратори академічних груп, а також група сприяння академічної доброчесності факультету/інституту.

3.4. Контроль за дотриманням норм і правил академічної доброчесності співробітниками (які не входять до складу науково-педагогічних, педагогічних працівників) Університету здійснюють керівники структурних підрозділів.

4. Виявлення фактів порушення академічної доброчесності та розгляд справи

4.1. Виявлення можливих випадків порушення академічної доброчесності в освітній та науковій діяльності Університету можуть здійснювати: здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні та педагогічні працівники, проректори, керівники структурних підрозділів, члени спеціалізованих вчених рад, оргкомітетів конференцій, редакцій наукових видань та інші співробітники; зовнішні фізичні або юридичні особи.

4.2. Виявлення можливих випадків порушення академічної доброчесності у формі академічного плагіату здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації» № 897 від 26.08.2021 р., Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату, Порядку перевірки дисертаційних робіт на академічний плагіат, поданих до розгляду в спеціалізовані вчені ради в Уманському державному педагогічному університету імені Павла Тичини, Кодексу академічної доброчесності, цього Порядку.

4.3. Підставою для початку розгляду справи про порушення академічної доброчесності є офіційне звернення (повідомлення) в довільній письмовій або в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису та/або кваліфікованої електронної печатки, яке має містити такі елементи:

- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності;
- зміст порушення академічної доброчесності під час здобуття відповідного ступеня вищої освіти такою особою;

– докази, що підтверджують факт порушення академічної доброчесності, включаючи прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) автора/авторів та посилання на джерело оприлюднення розробок, наукових (науково-технічних) результатів, що належать іншим особам та були використані особою, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності;

– прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи або найменування заявника, його поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер телефону.

– рік присудження ступеня вищої освіти та інші додаткові відомості надаються за наявності інформації.

4.4. Не допускається подання звернення без обґрунтованої інформації по суті порушення з неправдивою (наклепницькою) інформацією про факт порушення, яка базується на неперевірених фактах (носить характер припущення).

4.5. Анонімні повідомлення не підлягають розгляду.

4.6. Звернення також може бути подано від імені здобувача вищої освіти у випадку, якщо він став свідком порушення академічної доброчесності або готовий надати обґрунтовану інформацію щодо скоєння порушення академічної доброчесності іншим здобувачем вищої освіти чи педагогічним, науково-педагогічним працівником Університету.

4.7. Розгляд справи про порушення академічної доброчесності може бути ініційований не лише за офіційним зверненням, але й за рішенням колегіальних органів управління Університетом, факультетом/інститутом.

4.8. У випадку виявлення науково-педагогічними та педагогічними працівниками (у рамках їх посадових обов'язків) та керівниками кваліфікаційних робіт фактів порушення академічної доброчесності з боку здобувачів вищої освіти у процесі їх освітньої та наукової діяльності розгляд справи може відбуватись без звернення. У цьому випадку рішення щодо застосування заходів з переліку, визначеного в п. 6 цього Порядку, приймається відповідними особами без участі Комісії.

4.9. Якщо педагогічний, науково-педагогічний працівник, керівник кваліфікаційної роботи або інша посадова особа не має повноважень приймати рішення щодо порушень певних видів академічної відповідальності, то вони можуть звернутися до ректора з клопотанням про створення комісії з академічної доброчесності для розгляду порушення або про розгляд порушення Комісією згідно з її повноваженнями щодо призначення видів академічної відповідальності, які визначені в п. 6 цього Порядку. У клопотанні повинна бути надана обґрунтована інформація щодо суті порушення та пропозиція щодо виду академічної відповідальності для порушника.

4.10. Комісія має двомісячний строк на проведення перевірки інформації щодо можливих фактів порушення академічної доброчесності та ухвалення відповідного рішення.

4.11. Перевірка інформації щодо можливих фактів порушення академічної доброчесності проводиться відповідно до визначених у цьому Порядку процедур.

4.12. Університет вживає всіх можливих заходів для повідомлення особи, щодо якої порушено питання про академічну доброчесність, про проведення розгляду справи.

4.13. Після проведення перевірки інформації щодо можливих фактів порушення академічної доброчесності в Університеті згідно з цим Порядком складається експертний висновок, в якому відображається інформація про наявність або відсутність виявлених фактів порушення академічної доброчесності, їх опис та характеристика.

4.14. На основі експертного висновку Університет приймає одне з таких рішень: про скасування рішення або про відсутність підстав для скасування рішення.

5. Процедура утворення та роботи органу, який проводить перевірку заяв щодо фактів порушення академічної доброчесності в Університеті

5.1. З метою моніторингу дотримання учасниками освітнього процесу моральних та правових норм Кодексу академічної доброчесності в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі – Комісія). Склад Комісії затверджується наказом ректора терміном на один рік.

5.2. Комісія є дорадчим органом Університету, на яку покладено такі завдання: виявляти порушення академічної доброчесності з боку учасників освітнього процесу; розглядати скарги про підозру в застосуванні неетичних практик в освітній і науковій діяльності; одержувати і розглядати заяви щодо порушення Кодексу академічної доброчесності та надавати пропозиції адміністрації Університету (факультетів/інституту) щодо накладання відповідних санкцій.

5.3. Дії Комісії регламентуються Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

5.4. Відповідно до п. 1.7. цього Порядку комісія з академічної доброчесності має повноваження визначати вид академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до норм цього Порядку. Комісія може надавати рекомендації щодо розгляду цього питання вищим органом управління Університетом (ректор, Вчена рада) або іншим посадовим особам, які відповідальні за це питання. Також Комісія може подавати клопотання перед відповідними відомствами та органами, такими як Міністерство освіти і науки України, Національне агентство з забезпечення якості вищої освіти та іншими щодо призначення відповідних видів академічної відповідальності.

5.5. Комісія має повноваження розглядати питання щодо скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації. Після проведення експертного аналізу згідно з формою, визначеною у п. 7.7 цього Порядку, розгляд може завершуватися прийняттям одного з таких рішень: скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації або вирішенням про відсутність підстав для прийняття такого рішення.

6. Академічна відповідальність та заходи реагування на порушення

6.1. Заходами реагування на порушення академічної доброчесності є:

- притягнення до академічної відповідальності;
- позбавлення кваліфікації, освітнього, освітньо-наукового / наукового ступенів, педагогічного, вченого звання, кваліфікаційної категорії;
- припинення участі у конкурсі, анулювання рішення про визнання результатів конкурсу;
- відкликання оприлюдненого академічного твору;
- проведення інституційних заходів реагування на порушення академічної доброчесності.

6.2. Рішення про притягнення до академічної відповідальності ухвалює Комісія з академічної доброчесності Університету.

6.3. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення освітньої та наукової діяльності покладається на здобувачів вищої освіти та педагогічних, науково-педагогічних працівників Університету.

6.4. За порушення академічної доброчесності педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету та посадові особи можуть застосовувати заходи впливу до порушників.

6.5. Застосування конкретного виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням:

- визнання порушником провини у порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;
- наявності співпраці з комісією або відмова від співпраці під час розгляду справи про порушення;
- систематичності вчинення порушень, їх сукупності;
- ступеня впливу порушення на репутацію Університету, факультету/інституту, кафедри, наукової школи тощо; ступеня впливу порушення на якість та подальші результати навчання (для здобувачів вищої освіти) та на здійснення освітньої і наукової діяльності (для педагогічних, науково-педагогічних працівників).
- інших обставин вчинення порушення.

6.6. Академічна відповідальність педагогічних, науково-педагогічних працівників за дотримання академічної доброчесності

6.6.1. Видами академічної відповідальності педагогічних, науково-педагогічних працівників є:

- попередження;
- позбавлення права на участь в органах управління Університету терміном до одного року;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів, участі в академічній мобільності за підтримки Університету на термін до одного року;

- обмеження участі у наукових дослідженнях та/або окремих наукових проєктах Університету на термін до одного року;
- позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, наданих Університетом;
- звільнення з посади педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника.

6.6.2. За порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин співробітники Університету можуть бути притягнені до таких видів академічної відповідальності:

- попередження;
- позбавлення права брати участь у роботі у колегіальних органах управління Університету або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін, позбавлення права голосу на засіданнях цих органів на певний термін;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проєктів, стипендій, грантів тощо;
- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених Університетом;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного вченого звання;
- відмова у розгляді спеціалізованою вченою радою та вченою радою Університету питання щодо присудження освітньо-наукового / наукового ступеня чи вченого звання відповідно;
- клопотання про скасування рішення спеціалізованої вченої ради та позбавлення присудженого освітньо-наукового / наукового ступеня;
- клопотання про скасування рішення вченої ради Університету та позбавлення присвоєного вченого звання;
- позбавлення наукового консультанта права участі у підготовці та/або атестації наукових кадрів;
- позбавлення голови і членів спеціалізованих вчених рад, членів комісії з попереднього розгляду дисертацій та опонентів права участі в атестації наукових кадрів.

6.6.3. Педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник, який був притягнутий до академічної відповідальності:

- не має права отримувати будь-які види заохочення (премії, інші заохочувальні виплати, нагороди тощо) протягом одного року з дня ухвалення відповідного рішення;
- не може залучатися до процедур внутрішнього / зовнішнього забезпечення якості освіти, заходів державного нагляду (контролю) у сфері освіти, журі конкурсів у сфері освіти і науки.

6.7. Академічна відповідальність здобувачів вищої освіти за дотримання академічної доброчесності

6.7.1. Основними видами академічної відповідальності здобувачів вищої освіти, освітнього, освітньо-наукового / наукового ступенів є:

- попередження;

- повторне виконання завдання та/або проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);
- повторне проходження освітнього компонента;
- позбавлення академічної стипендії на термін до одного навчального року;
- позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі в академічній мобільності за підтримки Університету на термін до одного навчального року;
- позбавлення пільг на оплату навчання та/або інших пільг, наданих Університетом;
- відрахування з Університету;
- відмова у присудженні освітньо-наукового / наукового ступенів.

6.7.2. Заходи, які можуть застосовувати стосовно здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, екзамену, заліку, кваліфікаційної роботи тощо;
- повторне проходження оцінювання контрольних робіт, екзаменів, заліків тощо;
- призначення додаткових контрольних заходів, таких як додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо.
- повторне виконання кваліфікаційної роботи.
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник.
- відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності.

6.7.3. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до таких видів академічної відповідальності:

- зауваження (для здобувачів I курсу ОС «Бакалавр»);
- повідомлення батькам, законним представникам (для здобувачів I курсу ОС «Бакалавр»);
- позбавлення пільг на оплату навчання, наданих Університетом (окрім тих, що передбачені законодавством);
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо;
- повідомлення фінансуючих суб'єктів, потенційних роботодавців, батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення;
- виключення з наукових проєктів, у яких здобувач брав участь на момент порушення;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або позбавлення академічної стипендії;
- попередження;
- відрахування з Університету.

6.7.4. Вид академічної відповідальності для здобувача вищої освіти визначається з урахуванням скоєного порушення та інших фактів, що будуть встановлені під час розгляду справи.

6.7.5. У робочих програмах, силабусах дисципліни або методичних рекомендаціях до виконання курсової, кваліфікаційної роботи може бути зазначено детальну інформацію про академічну відповідальність.

7. Процедура та терміни вивчення й експертизи кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, заяв щодо фактів порушення академічної доброчесності, а також порядок підготовки та вимоги до експертного висновку

7.1. Розгляд справи про порушення академічної доброчесності та прийняття рішення про вид академічної відповідальності чи інший захід (рекомендацію про призначення виду академічної відповідальності з подальшим затвердженням відповідним органом управління або посадовою особою) за результатами розгляду в межах повноважень можуть здійснювати:

- у разі порушення академічної доброчесності здобувачем вищої освіти всіх рівнів – викладач, керівник кваліфікаційної роботи, завідувач кафедри, декан факультету/директор інституту, Комісія;
- у разі порушення академічної доброчесності співробітником – керівник структурного підрозділу, декан факультету/директор інституту, проректор університету, Комісія;
- при порушення академічної доброчесності особою, якій вже присуджено ступінь вищої освіти будь-якого рівня та присвоєно відповідну кваліфікацію – Комісія.

7.2. Розгляд факту порушення академічної доброчесності проводиться конфіденційно з інформуванням про хід розгляду справи лише членів комісій, вищих посадових осіб та особи, що підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності. При цьому особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має право:

- ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення, подавати до них зауваження;
- за власною ініціативою чи запитом комісії надавати письмові пояснення по суті справи, відмовитись від пояснень у разі запиту на їх надання від комісії, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- бути присутньою на засіданні комісії на етапі розгляду питання про притягнення її до академічної відповідальності.

7.3. Розгляд справи про порушення академічної доброчесності та прийняття рішення за наслідками розгляду справи проводиться у тижневий термін з дня надходження повідомлення про порушення. Однак цей термін може бути продовжено у випадках, коли необхідно зібрати додаткові відомості чи документи. У такому випадку учасники справи повинні бути повідомленими письмово або особисто про продовження терміну розгляду справи.

7.4. Експертний висновок про результати розгляду справи щодо порушення академічної доброчесності повинен містити: дату формування експертного висновку; відомості про експерта або групу експертів; підставу для проведення експертизи; перелік міжнародних документів, національної та університетської нормативної бази, на основі якої проводився розгляд справи;

перелік матеріалів справи, що були взяті до уваги під час проведення експертизи; перелік аргументів, який підтверджує або спростовує факт порушення академічної доброчесності; висновки про підтвердження або спростування порушення академічної доброчесності; у разі підтвердження порушення академічної доброчесності – конкретний вид порушення або перелік порушень; додатки.

У додатках до експертного висновку, окрім іншого необхідного для розуміння сутності справи, обов'язково додаються усі матеріали звернення.

За результатами експертизи можуть також бути встановлені інші порушення академічної доброчесності, окрім зазначених у зверненні. Можливе спростування порушення академічної доброчесності, наведеного у зверненні, із встановленням факту інших порушень академічної доброчесності.

Експертний висновок не повинен містити рекомендацій щодо призначення виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності.

7.5. У випадку виявлення науково-педагогічними, педагогічними працівниками та керівниками кваліфікаційних робіт фактів порушення академічної доброчесності з боку здобувачів вищої освіти під час їхньої освітньої та наукової діяльності, призначення особисто заходів, передбачених у цьому Порядку, експертний висновок за результатами розгляду справи про порушення академічної доброчесності не є обов'язковим.

7.6. Під час проведення експертизи групою експертів кожен з них може мати окрему думку, яку він викладає письмово та додає до висновку експертної групи.

7.7. На основі експертного висновку та (за наявності) окремої думки (думок) експерта (експертів) формується висновок Комісії, який повинен містити:

– рішення щодо підтвердження або спростування порушення академічної доброчесності;

– у разі підтвердження порушення академічної доброчесності – рішення про призначення виду академічної відповідальності з наступною подачею його на затвердження ректору.

До рішення додається експертний висновок. Допускається включення в експертний висновок та висновок зазначених вище комісій інших складових, які додатково розкривають сутність справи.

8. Добровільна відмова від ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації

8.1. Особа, яка має ступінь вищої освіти та якій присвоєно відповідну кваліфікацію, може добровільно відмовитися від цього ступеня та кваліфікації, подавши відповідну заяву до Університету. Заява може бути в довільній формі, проте для її дійсності вона повинна бути завірена нотаріально або з використанням кваліфікованого електронного підпису.

8.2. Подана заява про відмову від ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації не може бути відкликана з дня прийняття Університетом рішення про скасування рішення.

8.3. Протягом десяти робочих днів із дня надходження заяви Університет приймає рішення про скасування рішення, яке набирає чинності через шість місяців з дати його прийняття.

9. Добровільна відмова від наукового ступеня

9.1. Особа, яка має науковий ступінь, може добровільно відмовитися від відповідного наукового ступеня, подавши до МОН заяву в довільній формі, засвідчену нотаріально. Протягом десяти робочих днів з дня надходження заяви МОН скасовує рішення відповідної ради та визнає диплом недійсним, про що видається наказ, який розміщується на офіційному веб-сайті МОН (Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів» № 502 від 19.05.2023 р.).

10. Наслідки прийняття рішення про скасування рішення

10.1. У разі скасування рішення Університет протягом трьох робочих днів інформує особу, щодо якої прийнято рішення. Заявник, звертається до Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) із заявою про внесення відповідної інформації до Єдиної державної електронної бази з питань освіти, документує рішення в особовій справі особи, щодо якої прийнято рішення, а також розміщує зазначену інформацію у відкритому доступі на офіційному веб-сайті Університету. В інформації у відкритому доступі відображається рік випуску, спеціальність, спеціалізація та/або освітня програма, серія та реєстраційний номер диплому.

10.2. У разі скасування рішення відповідний документ про вищу освіту та документи про вищу освіту, видані на його основі, стають недійсними.

10.3. МОН протягом десяти робочих днів з дня надходження повідомлення про скасування рішення від Університету:

- вносить до Єдиної державної електронної бази з питань освіти інформацію про недійсність документа про вищу освіту;
- у разі скасування рішення щодо присвоєння кваліфікації, необхідної для доступу до професії, для якої запроваджене додаткове регулювання, повідомляє уповноваженим органам, які здійснюють відповідне регулювання.

10.4. Особа, щодо якої скасовано рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, має право поновитися для здобуття вищої освіти, при цьому Університет має право визнати та перезарахувати не більше 50 відсотків кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, отриманих за освітньою програмою, за якою скасовано рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації.

10.5. У разі добровільної відмови від ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації особа має право поновитися для однократної підготовки та проходження компонента (компонентів) атестації, де було порушено академічну доброчесність, при цьому Університет має право визнати та перезарахувати повний (за винятком кредитів, пов'язаних з академічною недоброчесністю) обсяг кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи,

отриманих за освітньою програмою, за якою скасовано рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації.

10.6. У разі скасування рішення через виявлення у кваліфікаційній роботі здобувача вищої освіти академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації, Університет зобов'язаний протягом чотирьох місяців з дати скасування рішення провести згідно з цим Порядком перевірку інформації щодо можливих фактів порушення академічної доброчесності керівником здобувача вищої освіти під час написання здобувачем кваліфікаційної роботи та за необхідності за результатами перевірки вжити дії, передбачені затвердженою Університетом політикою забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності.

10.7. Скасування рішення разової ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку із порушенням процедури захисту дисертації, встановленням фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та правові наслідки скасування рішення разової ради здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» № 44 від 12 січня 2022 р.

11. Порядок оскарження рішення про скасування рішення

11.1. Особа, стосовно якої прийнято рішення про скасування рішення, та/або заявник протягом двох місяців з дати прийняття рішення про скасування рішення мають право подати апеляцію щодо рішення про скасування рішення до МОН або оскаржити його в суді.

11.2. Апеляція щодо рішень про скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєної відповідної кваліфікації (далі – апеляція) подається до МОН особою, стосовно якої прийнято рішення про скасування рішення, або заявником, або їх представником у довільній письмовій формі або в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису та/або кваліфікованої електронної печатки.

11.3. Апеляція стосується дотримання Університетом процедури скасування рішення та не стосується розгляду порушення академічної доброчесності по суті. Апеляція повинна містити таку інформацію: прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи, стосовно якої прийнято рішення про скасування рішення, рік присудження ступеня вищої освіти, відомості про прийняте закладом вищої освіти рішення про скасування рішення, підстави для апеляції та інформацію, що їх підтверджують, вимоги щодо скасування рішення за результатами розгляду апеляції, зокрема про повторний розгляд справи про порушення академічної доброчесності.

11.4. Апеляція розглядається Науково-методичною радою МОН протягом шести місяців з дати подання апеляції, яка встановлює, чи було дотримано Університетом процедуру скасування рішення у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності.

11.5. За результатами розгляду апеляційної заяви приймається одне з двох рішень: задовільнити вимоги особи, що подає апеляцію, повністю чи частково, або відмовити особі, що подає апеляцію, у задоволенні вимог.

11.6. Університет протягом двох тижнів на вимогу МОН під час проведення апеляції зобов'язаний надати матеріали, на основі яких затверджено висновок про наявність виявлених фактів порушень академічної доброчесності, протоколи та інші матеріали, якими задокументовано реалізацію процедури скасування рішення.

12. Прийняття рішення про скасування та найменування органу, уповноваженого приймати таке рішення

12.1. Скасування рішення здійснюється закладом вищої освіти, який присудив відповідний ступінь вищої освіти, або його правонаступником. Якщо заклад вищої освіти, який присудив відповідний ступінь вищої освіти, припинив свою діяльність, а правонаступник відсутній, заклад вищої освіти, який розглядатиме питання, пов'язані із скасуванням ступеня вищої освіти, визначається МОН протягом двох тижнів після знаходження повідомлення з урахуванням наявності акредитованих освітніх програм у галузі знань, за якою був присуджений відповідний ступінь вищої освіти, системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, досвіду міжнародної академічної співпраці.

13. Порядок унесення змін та доповнень

13.1. Порядок затверджують на засіданні Вченої ради Університету і вводять у дію наказом ректора Університету.

13.2. Зміни і доповнення до цього Порядку оформляють у його новій редакції та затверджують у тій же послідовності, що й сам Порядок.